

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

(Digital post til begge forældre om fælles barn)

§ 1

I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1678 af 19. december 2013, som ændret ved lov nr. 487 af 30. april 2019, foretages følgende ændring:

1. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»§ 4 a. Offentlige myndigheder m.v. skal, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sende til dem begge, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver eller hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne myndigheder, selskaber, institutioner, foreninger, sagstyper m.v. «

§ 2

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Danmark er blandt de lande, der er længst fremme med digitalisering i den offentlige sektor. Med digitaliseringen er det målet at sætte borgeren i centrum for den offentlige velfærd og give borgeren en tidssvarende og sammenhængende digital service, der sikrer, at borgernes digitale dialog med den offentlige sektor bliver lettere og mere overskuelig. Det fremgår blandt andet af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020, at: "Fremover skal virksomhederne og de mange digitalt parate borgere være sikre på, at de modtager al relevant, digitaliserbar post fra det offentlige digitalt."

Udbredelsen af digital post har aktualiseret og tydeliggjort problemstillingen om de situationer, hvor kun den ene forældremyndighedsindehaver modtager meddelelser om et barn, da forældremyndighedsindehaverne som udgangspunkt ikke har adgang til hinandens digitale post.

Institut for Menneskerettigheder udgav i 2015 to rapporter om henholdsvis kommuner og sygehuses digitale kommunikation til forældre. Det fremgår af rapporterne, at det i overvejende grad er mødre og bopælsforælderen, som får informationen om et fælles barn. Analysen af kommunerne viser, at der er forskellig praksis i kommunerne, og at det i langt de fleste tilfælde er moren, der modtager meddelelser om det fælles barn i relation til f.eks. sundhedspleje, information om og indskrivning til pasningstilbud og tandlæge. Samtidig viser analysen, at 85 procent af forældrene er enige eller overvejende enige om, at information vedrørende fælles børn bør sendes til begge forældre.

Når den digitale post om fælles børn alene sendes til mødre, sender den offentlige myndighed et signal om, at fædre og mødre ikke er ligestillede forældre, og at mødre er hovedansvarlige for fælles børn.

Formålet med lovforslaget er at sikre, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sender meddelelsen til begge. Det skal bidrage til, at borgerne generelt modtager en tidssvarende og sammenhængende digital service, der samtidig skaber en større ligestilling mellem forældremyndighedsindehavere, så de i højere grad har mulighed for et ligeværdigt samarbejde om barnets dagligdag.

Siden sommeren 2016 har den Digitale Post-løsning, der er en offentlig it-løsning, som gør det muligt for offentlige myndigheder at kommunikere sikkert og digitalt med borgere og virksomheder, teknisk understøttet muligheden for, at myndigheder kan sende én Digital Post-meddelelse til flere modtagere, og dermed også til begge indehavere af forældremyndigheden over et barn.

Alligevel er det fortsat ikke alle offentlige myndigheder, der sender digital post om et barn til begge indehavere af forældremyndigheden.

I dag forholder hverken ligestillingsloven, forældreansvarsloven eller andre love sig konkret til, hvorvidt digital post med meddelelser om et barns forhold, der er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden, skal sendes til begge. Der eksisterer således ikke i gældende ret udtrykkelig hjemmel til at pålægge myndigheder, at digital post med meddelelser om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, skal sendes til dem begge.

Ligebehandlingsnævnet har i flere tilfælde behandlet klager over forskelsbehandling fra en forældremyndighedsindehaver, som ikke modtog digital post om et fælles barn, men hvor den digitale post alene var sendt til den anden forældremyndighedsindehaver. Ligebehandlingsnævnet har i visse tilfælde konkluderet, at en offentlig myndigheds praksis har været en overtrædelse af ligestillingslovens § 2. Det følger endvidere af f.eks. forældreansvarsloven, at forældre med fælles forældremyndighed over et barn har ret til samme oplysninger om barnet.

Der lægges med lovforslaget op til at indsætte en bestemmelse i lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1678 af 19. december 2013, som ændret ved lov nr. 487 af 30. april 2019 (ligestillingsloven), der forpligter offentlige myndigheder m.v. til, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over et barn, at sende til dem begge.

Det foreslås dog, at denne forpligtelse ikke finder anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver eller hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver.

Det foreslås endvidere at vedkommende minister bemyndiges til, efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, at fastsætte regler om, at loven ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne myndigheder, selskaber, institutioner, foreninger, sagstyper m.v.

Offentlige myndigheder vil ikke med den foreslåede lovændring blive pålagt at udarbejde nye skrivelser til borgerne, foretage nye vurderinger af indholdet heraf eller lignende.

Den foreslåede lovændring skal træde i kraft i forbindelse med den nye Digital Post-løsning, som forventes implementeret hos myndighederne i 2021. Det er på den baggrund ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, der fastsætter det nærmere ikrafttrædelsestidspunkt.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gældende ret

2.1.1. Ligestillingsloven

Lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1678 af 19. december 2013 (ligestillingsloven) har som overordnet formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd. Herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd, jf. ligestillingslovens § 1.

Ligestillingsloven indeholder forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn, jf. ligestillingslovens § 2. Derudover indeholder loven en generel forpligtelse for offentlige myndigheder til at fremme ligestilling på deres områder ved at arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning, jf. ligestillingslovens § 4. Konkret betyder det, at alle myndigheder er forpligtet til at indtænke køn og ligestilling inden for deres område, hvor det er relevant. Digital kommunikation til borgere hører under offentlige myndigheders forvaltningsområde, og beslutninger herom er dermed omfattet af ligestillingsloven. Det er derfor i forbindelse med det offentliges kommunikation med borgerene centralt, at der ikke sker forskelsbehandling af en person på grund af dennes køn, og at personen på den baggrund bliver stillet ringere end den anden part, jf. ligestillingslovens § 2.

Ligebehandlingsnævnet har i flere tilfælde behandlet klager over forskelsbehandling fra en forældremyndighedsindehaver, som ikke modtog digital post om fælles barn, og har i flere tilfælde konkluderet, at en offentlig myndigheds praksis have været en overtrædelse af ligestillingslovens § 2. Ligebehandlingsnævnet fastslog bl.a. i 2014 (2014-6811-12012), at det var i strid med ligestillingsloven, at en kommune i forbindelse med skoleindskrivning kun korresponderede med moderen i de tilfælde, hvor forældrene boede sammen og havde fælles forældremyndighed. Ligeledes fastslog Ligebehandlingsnævnet i 2016 (2015-6811-57330), at en kommunal tandplejes praksis med kun at sende digital post til barnets mor om valg af tandklinik til fælles barn var i strid med ligestillingsloven. Myndigheder skal dermed sende informationen til begge forældremyndighedsindehavere, eller give forældremyndighedsindehaverne mulighed for selv at vælge, hvem der skal modtage meddelelser fra myndigheden.

2.1.2. Forældreansvarsloven

Forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 776 af 7. august 2019, bestemmer, at forældremyndighedens indehaver skal drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesser og behov. Ved fælles forældremyndighed kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældremyndighedsindehaverne. Dette gælder uanset, om forældrene bor sammen eller hver for sig. Fælles forældremyndighed fortsætter efter samlivsophævelse, separation og skilsmisse. Der kan således være fælles forældremyndighed, selvom forældremyndighedsindehaverne ikke bor sammen. Der henvises til forældreansvarslovens §§ 2, 3 og 8.

Efter forældreansvarsloven er det ikke kun forældre, der kan have fælles forældremyndighed over et barn. Det følger således af § 13, stk. 2, i forældreansvarsloven, at barnets forældre ved aftale godkendt af Familieretshuset eller familieretten kan overføre forældremyndigheden til andre end forældrene. Forældremyndigheden kan overføres til et ægtepar eller et samlevende par i forening, herunder til den ene forælder og dennes ægte-

fælle eller samlever. Efter lovens §§ 15 og 15 a kan forældremyndigheden efter forældremyndighedsindehaverens død tillægges et ægtepar eller et samlevende par i forening, herunder den ene forælder og dennes ægtefælle eller samlever.

Forældreansvarsloven indeholder ikke bestemmelser, der konkret regulerer, hvilken forælder eller hvilke forældre en offentlig myndighed skal informere om forhold vedrørende barnet. Det følger imidlertid af loven, at forældre med fælles forældremyndighed over et barn har ret til samme adgang til oplysninger om barnet, medmindre der er tale om oplysninger, der skal undtages fra aktindsigt.

Det følger endvidere af forældreansvarslovens § 23, at en forælder, som ikke har forældremyndigheden, har ret til efter anmodning at få orientering om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet samt private sygehuse, privat praktiserende læger og tandlæger. Denne forælder har desuden ret til at få udleveret dokumenter om barnets forhold, hvis disse findes på skoler og i børneinstitutioner. Der må ikke gives fortrolige oplysninger om forældremyndighedsindehaveren. Den praktiske fremgangsmåde ved videregivelse af oplysninger efter bestemmelsen besluttet af den pågældende myndighed mv.

Bor forældremyndighedsindehaverne sammen, har det hidtil været lagt til grund, at det kan være tilstrækkeligt, at en meddelelse om et barn fra det offentlige sendes til den ene forælder, idet myndigheden kan antage, at forældrene holder hinanden informeret, så længe der ikke sker direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn jf. Ligestillingsloven § 2, som afgørelserne fra Ligebehandlingsnævnet viser.

Hvis forældre med fælles forældremyndighed ikke bor sammen, kan myndigheden ikke uden videre antage, at forældrene holder hinanden orienteret. Meddelelse om barnet skal derfor som udgangspunkt sendes til begge forældre.

2.1.3. Sundhedsloven

Der er i sundhedslovgivningen ikke fastsat særlige regler om at meddelelser, som f.eks. indkaldelser til behandling m.v. vedrørende børn skal fremsendes til den ene eller begge forældre. På sundhedsområdet gælder derved de generelle regler i bl.a. forældreansvarsloven og ligestillingsloven for information til forældremyndighedsindehavere om et barn. Der er derimod fastsat særlige regler om information og samtykke til behandling af mindreårige, herunder forældremyndighedsindehavers samtykke på vegne af børn.

Det er en grundlæggende regel, at en patient selv bestemmer, hvorvidt patienten ønsker at modtage et tilbud om behandling. Det følger således af § 15, stk. 1, i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 903 af 26. august 2019, at ingen behandling må indledes eller fortsættes uden patientens informerede samtykke, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov. Ved et informeret samtykke forstås et samtykke, der er givet på grundlag af fyldestgørende information fra sundhedspersonens side. Kravene til information fremgår af sundhedslovens § 16.

Ved behandling forstås f.eks. undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling mv., jf. sundhedslovens § 5.

Ved et informeret samtykke forstås et samtykke, der er givet på grundlag af fyldestgørende information fra sundhedspersonens side. Kravene til information fremgår af sundhedslovens § 16.

Det følger af sundhedslovens § 17, at en patient, der er fyldt 15 år, som udgangspunkt selv kan give informeret samtykke til behandling. Forældremyndighedsindehaver skal til lige have information og inddrages i den mindreåriges stillingtagen.

Er patienten under 15 år er det forældremyndighedsindehaver, der skal give samtykke til behandling. Det følger af sundhedslovens § 14 og forældreansvarsloven § 2, stk. 1, hvorefter forældremyndighedsindehaver skal drage omsorg for barnet og skal træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov. Forældreansvarslovens § 3, 1. pkt., fastsætter endvidere, at væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold kræver inddragelse og enighed mellem begge forældremyndighedsindehavere.

Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn har i flere sager taget stilling til, hvornår begge forældremyndighedsindehavere skal modtage information og give samtykke, og hvornår et samtykke fra den ene forældremyndighedsindehaver er tilstrækkeligt.

Det følger af disciplinærnævnets praksis, at forældre med fælles forældremyndighed som udgangspunkt skal være enige om alle sundhedsmæssige dispositioner vedrørende barnet. Dog kan forældre hver for sig træffe beslutninger af mere dagligdags karakter.

En forældremyndighedsindehaver kan således uden accept fra den anden forælder lade barnet undergive almindelige lægelige undersøgelser og behandlinger. Der kan i sådanne situationer ikke stilles krav om indhentelse af samtykke fra den anden forælder.

Derimod kræver f.eks. større kirurgiske indgreb eller behandling med kraftig medicin samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere. Det samme gælder undersøgelser af barnet, der f.eks. kræver ikke ubetydelige legemsindgreb. Hvis der er tale om sådanne større beslutninger og indgreb, har begge forældremyndighedsindehavere ligeledes ret til at modtage information om barnets behandling.

2.1.4. Serviceloven

Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2019 med senere ændringer (serviceloven) indeholder kun enkelte bestemmelser, som omhandler kommunikation med forældremyndighedsindehaver, da regler f.eks. om partshøring efter forvaltningsloven også gælder her.

Det fremgår f.eks. af servicelovens § 50, at den børnefaglige undersøgelse, som skal gennemføres, når det må antages, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, så vidt muligt skal ske i samarbejde med forældremyndighedsindehaver. Hvis der er behov for at indhente/udveksle oplysninger med andre myndigheder m.v. i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse, kan det ske uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver, men samtykket skal søges indhentet.

Hvis et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet, har kommunen efter servicelovens § 71 pligt til at sikre kontakten mellem barnet/den unge og familie og netværk. Kommunen har videre efter § 71, stk. 1, pligt til at sikre, at forældrene (ikke kun forældremyndighedsindehaver) får information om barnets hverdag (f.eks. trivsel, skolegang, daginstitution m.v.). Der er ikke fastsat nærmere regler om, hvordan forældrene skal modtage denne information (ikke krav om skriftlig kommunikation).

Som hovedregel gælder, at afgørelser efter servicelovens bestemmelser om børn og unge med særligt behov for støtte (primært kapitel 11) er rettede mod forældremyndighedsindehaver(ne). Det vil sige, at sagsbehandlingen og kommunikationen som udgangspunkt skal involvere alle med del i forældremyndigheden. Der er dog, bl.a. i servicelovens §§ 54 og 71-73 fastsat regler, som også omfatter forældre uden del i forældremyndigheden.

Videre er der efter servicelovens § 71, stk. 3-5, fastsat regler om i særlige tilfælde at afbryde samvær og kontakt mellem barnet eller den unge og forældre m.fl. Denne adgang omfatter ligeledes mulighed for at anonymisere barnets opholdssted. Der er desuden fastsat særlige regler om sagsbehandling bl.a. i servicelovens § 155 a om underretning om overgreb mod et barn eller en ung fra forældrenes side. I disse tilfælde skal myndighederne, under hensyn til barnet eller den unges bedste og herunder barnets eller den unges sikkerhed, være særligt opmærksomme på, hvilke informationer der sendes til forældre, uanset om dette sker digitalt eller på anden vis.

2.1.5. Folkeskoleloven

Folkeskoleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 823 af 15. august 2019, som senest ændret ved lov nr. 564 af 7. maj 2019, indeholder forskellige bestemmelser om kommunikation mellem forældre og skole. Der er både regler om, hvad skolen skal kommunikere ud til forældre, og hvad forældrene skal underrette skolen om. F.eks. skal skolen regelmæssigt underrette forældre og elever om lærernes og eventuelt skolens leders syn på elevernes udbytte af skolegangen. Forældrene skal også underrettes skriftligt om resultaterne af test.

Spørgsmålet om betydningen af forældremyndighed er behandlet i folkeskolelovens § 54. Forældrenes rettigheder efter en række bestemmelser i folkeskoleloven og de i medfør af lovgivningens fastsatte regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven, jf. folkeskolelovens § 54, stk. 1.

Såfremt der er uenighed mellem forældremyndighedsindehaverne om f.eks. skolevalg, er bestemmelserne i folkeskoleloven m.v. fortolket sådan, at hvis begge forældre har del i forældremyndigheden, udøves de omhandlede rettigheder af forældrene i fællesskab. Hvis kun den ene af forældrene har deltaget i et samråd med skolen eller truffet en beslutning vedrørende barnet, må skolen gå ud fra, at den pågældende også handler på den andens vegne, medmindre der foreligger en udtrykkelig tilkendegivelse om det modsatte fra den anden forælder. Dette gælder også i de tilfælde, hvor forældrene ikke har samme bopæl, fordi de er skilt eller separeret, men hvor der er delt forældremyndighed.

2.1.6. CPR-loven

Lov om det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 2. juni 2017 indeholder bestemmelser om registrering af indehaverne af forældremyndigheden over et barn i Det Centrale Personregister (CPR). Registrering af forældremyndighed i CPR blev påbegyndt den 27. maj 2004 (registrering på baggrund af domme dog først fra den 1. juli 2004). Der er således for børn født efter maj 2004 som udgangspunkt registreret oplysning om forældremyndighed i CPR, og det er for disse børn muligt at hente oplysninger om forældremyndighed i CPR, hvis en myndighed vurderer at have behov herfor til brug for sagsbehandlingen.

For så vidt angår børn født før den 27. maj 2004 (registrering på baggrund af domme dog først fra den 1. juli 2004), er der ikke registreret forældremyndighedsforhold i CPR, medmindre der efter den 27. maj 2004 er sket en ændring af forældremyndigheden. Ved registrering i CPR af indrejse fra udlandet af et barn registrerer kommunen dog oplysninger i CPR om forældremyndighed for barnet, uanset om barnet er født før 2004.

Havde den ene forælder til et barn født før de anførte datoer i 2004 forældremyndigheden alene, og fik den anden forælder efterfølgende del i forældremyndigheden, er der frem til 1. juli 2012 i CPR kun registreret forældremyndighed for denne anden forælder. I sådanne tilfælde kan det således ikke på baggrund af oplysningerne i CPR lægges til grund, at denne forælder har forældremyndigheden alene. Der kan således være fælles forældremyndighed, uanset at det fremstår i CPR, som om kun den ene forælder har forældremyndigheden over barnet.

Fra den 1. juli 2012 er praksis for registrering af forældremyndighed i CPR ændret. Er der fra den 1. juli 2012 etableret fælles forældremyndighed over et barn, hvor der ikke er registreret forældremyndighed i CPR, skal der i CPR ske registrering af begge forældremyndighedsindehavere, også uanset om den ene forælder tidligere havde forældremyndigheden alene. Er der efter den 1. juli 2012 for et barn, som er født før de anførte datoer i 2004, sket registrering i CPR af kun den ene forælder som indehaver af forældremyndigheden, er det herefter udgangspunktet, at denne forælder har forældremyndigheden alene.

Fra 26. maj 2022 vil det som udgangspunkt være muligt at hente oplysninger om forældremyndighed i CPR for alle børn under 18 år.

Der er dog en række situationer, hvor oplysninger i CPR om forældremyndighed kan være forkerte. Der henvises for det første til det ovenfor anførte om overgangsperioden fra 2004 til 2012 for børn født før de anførte datoer i 2004. Registrering af forældremyndighed kan herudover være forkert, f.eks. hvis en dansk eller udenlandsk afgørelse om ændring af forældremyndighed ikke er blevet registreret i CPR, en kommune ikke har foretaget korrekt registrering af udenlandsk forældremyndighedsforhold ved registrering af indrejse af et barn, eller der i CPR er registreret forældremyndighed på baggrund af en midlertidig afgørelse om forældremyndighed efter kapitel 5 i forældreansvarsloven, og denne midlertidige forældremyndighed efterfølgende automatisk er bortfaldet, men hvor bortfaldet ikke er registreret i CPR.

Hvis oplysninger om forældremyndighed ikke fremgår af CPR, og hvis disse oplysninger er nødvendige til brug for en sag hos den pågældende myndighed, må myndigheden – som

før registrering af forældremyndighed i CPR blev påbegyndt - klarlægge forholdet på anden vis, f.eks. ved kontakt til forældrene. Det samme gælder situationer, hvor der er registreret oplysninger om forældremyndighed i CPR, men hvor den pågældende myndighed af en eller anden årsag er i tvivl om, hvorvidt denne oplysning er korrekt.

2.1.7. Forvaltningsloven

Forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 gælder for den offentlige forvaltnings behandling af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse. Forældremyndighedsindehavere varetager ofte barnets partsbeføjelser som barnets partsrepræsentanter. Forvaltningslovens § 19, stk. 1, fastslår reglerne om partshøring. Det følger heraf, at en part skal kende til de faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger, som danner grundlag for den afgørelse, myndigheden skal træffe, og at parten får mulighed for at kommentere sagens faktiske grundlag og eksterne faglige vurderinger, inden sagen afgøres.

2.1.8. Lov om Digital Post fra offentlige afsendere

Lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. lovbekendtgørelse nr. 801 af 13. juni 2016 finder anvendelse på digital kommunikation i postløsningen Digital Post mellem offentlige afsendere og fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen. Lov om Digital Post har to hovedformål, for det første at der sikres hjemmel til automatisk og obligatorisk tilslutning af borgere og virksomheder til Offentlig Digital Post, så det offentlige kan anvende postløsningen til digital kommunikation med borgere og virksomheder mv. med de beskrevne retsvirkninger. For det andet, at retsvirkningerne af digital kommunikation i Offentlig Digital Post sidestilles med retsvirkningerne af skriftlige meddelelser, der sendes med traditionel papirpost. Digital kommunikation forstås bredt og omfatter således bl.a. alle meddelelser fra det offentlige, herunder afgørelser. Det offentliges ret til at sende digital kommunikation til borgere og virksomheder indebærer således, at en borger/virksomhed, der har sendt en almindelig e-mail til en offentlig myndighed, ikke kan kræve at modtage svar via almindelig e-mail, men at den offentlige myndighed fx kan sende svaret via den digitale postløsning. Tilsvarende kan den offentlige myndighed besvare en henvendelse modtaget som papirpost via den digitale postløsning.

Loven indeholder på den baggrund bestemmelser, hvorefter det offentlige som udgangspunkt har ret til at sende digitale meddelelser i Offentlig Digital Post til alle borgere og virksomheder. Lovens § 7 fastlægger reglerne for, hvilke myndigheder mv. der kan anvende postløsningen til at kommunikere med tilsluttede borgere og virksomheder. Reglerne herom er nærmere udmøntet i bekendtgørelsen om offentlige afsender i Offentlig Digital Post, som har hjemmel i lovens § 7, stk. 2 og 3 (BKG 2014-10-03 nr. 1078).

Loven vedrører alene kommunikation i Offentlig Digital Post og alene kommunikation, der involverer det offentlige som afsender eller modtager. Loven vedrører således ikke almindelig e-mail-kommunikation med det offentlige eller anvendelse af særlige internetbaseret offentlige postfunktioner, offentlige selvbetjeningsløsninger mv.

Den digitale postløsning afhjælper den sikkerhedsmæssige udfordring, som borgere og virksomheder ellers efterlades med, når de sender fortrolige og følsomme personoplysninger via almindelige e-mail-programmer til myndighederne. Loven omfatter ikke digital

kommunikation borgere og virksomheder imellem. Retsvirkningerne af denne kommunikation beror derfor på lovgivningens almindelige regler.

Borgere og virksomheder har som udgangspunkt ikke adgang til at fravælge at modtage digital post fra det offentlige til fordel for papirpost. Det følger således af loven, at fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal tilsluttes Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning. En person på 15 år modtager fra det fyldte 15 år f.eks. digital post om lægevalg, ligesom det er muligt for en 15-årig at anskaffe den fornødne digitale signatur. Lov om Digital Post for offentlige afsendere indeholder ikke regler, som regulerer tilsendelse af post til børn under 15 år, herunder hvilke forældremyndighedsindehavere, som skal modtage posten. Loven fastsætter regler om, hvornår der kan gives fritagelse for tilslutning til Digital Post, reglerne herom findes i lovens § 5. Fritagelse fra obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post kan som udgangspunkt alene ske, hvor der foreligger særlige omstændigheder, som kan påvirke, at en fysisk person er hindret i at modtage sin post digitalt. En anmodning om fritagelse for en fysisk person, der ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark medfører altid fritagelse. Derudover skal Juridiske enheder med cvr-nummer, jf. lov om Det Centrale Virksomhedsregister, tilsluttes Digital Post, medmindre den juridiske enhed fritages for obligatorisk tilslutning.

2.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser

Udbredelsen af digital post har aktualiseret problemstillingen om information til begge forældremyndighedsindehavere om et fælles barn, da tilfælde, hvor digital post kun sendes til den ene forældremyndighedsindehaver, bliver mere tydelige. Institut for Menneskerettigheders rapporter fra 2015 om henholdsvis kommuners og sygehuses kommunikation til forældre viste blandt andet, at det i langt de fleste tilfælde er mødrene, som modtager digital post fra kommunen, når det handler om børn i familien, f.eks. tilbud om institutionsplads, information om sundhedspleje og besked om tandlægeaftaler m.v.

Siden 2016 har Digital Post-løsningen haft faciliteter, der muliggør, at myndighederne kan sende samme digital post-meddelelse til flere modtagere. Der er i dag således ikke i den Digitale Post-løsning noget teknisk til hinder for at sende til begge forældre.

Digital post til begge forældre om fælles børn indgik i den tværoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020, hvor det blandt andet fremgik, at der skulle udarbejdes en vejledning til særligt kommunerne om reglerne på området og i hvilke tilfælde, kommunerne er forpligtet til at sende til en eller begge forældremyndighedsindehavere. Det har dog ikke været muligt at udarbejde en vejledning/oversigt, som vil give et brugbart overblik til sagsbehandlerne i kommunerne.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at digital post med meddelelser om et barns forhold, som er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet som udgangspunkt bør sendes til begge. Det handler både om, at den digitale post skal være tidssvarende og generelt møde borgernes behov, og om, at en offentlig myndigheds praksis i forbindelse med digitale meddelelser til forældremyndighedsindehavere om et

barn ud fra et ligestillingsperspektiv bør understøtte, at barnet har to ligeværdige forældre og ikke strider mod reglerne om ligebehandling af kvinder og mænd.

Offentlige myndigheder skal samtidig, som følge af ligestillingsloven, sikre sig, at de i deres kommunikation til borgerne ikke direkte eller indirekte udsætter en person for forskelsbehandling på grund af køn. For at sikre, at der ikke sker forskelsbehandling på baggrund af køn i kommunikationen med forældremyndighedsindehavere, bør digital post, der indeholder meddelelser om et barns forhold, som efter sit indhold er rettet mod begge forældremyndighedsindehavere, derfor som udgangspunkt sendes til begge, med mindre særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensyn til den anden forældremyndighedsindehaver samt hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver.

Det er endvidere Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at manglende kommunikation til begge forældremyndighedsindehavere står i kontrast til f.eks. det nye familieretlige system, som netop lægger vægt på, at forældre kan være forældre på lige fod, samt aftale mellem Folketingets partier af den 27. marts 2018 om ændring af børne- og ungeydelsen, som betyder, at forældre med fælles forældremyndighed fremover i udgangspunktet vil modtage halvdelen af børne- og ungeydelsen hver. Samtidig vurderes det bedst for barnet, at begge forældremyndighedsindehavere har lige adgang til at få f.eks. meddelelser om barnets forhold fra skoler, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sygehuse, læger og tandlæge, da det giver begge forældremyndighedsindehavere mulighed for at tage del i barnets liv, behov og trivsel.

Det er desuden Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at lovforslagets formål er i overensstemmelse med formålet i anden lovgivning, herunder forældreansvarsloven og sundhedsloven. Det fremgår bl.a., at i tilfælde med fælles forældremyndighed skal begge forældremyndighedsindehavere være enige om væsentlige beslutninger om fælles barn, og som udgangspunkt har de begge ret til samme adgang til oplysninger om barnet.

En del offentlige myndigheder sender i dag digital post til begge forældremyndighedsindehavere om et barn, men praksis er forskellig i f.eks. kommunerne og sygehusene. Myndighederne har i visse tilfælde henvist til, at deres underliggende IT-systemer ikke understøtter muligheden for at sende digital post til begge forældremyndighedsindehaverne.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at overgangen til den nye Digital Post-løsning bør benyttes som anledning til at skabe klarhed om, at offentlige myndigheder m.v. er forpligtet til at digital post med meddelelser om et barns forhold, der efter sit indhold i den relevant sektorlovgivning er rettet mod begge forældremyndighedsindehavere skal sendes til begge forældremyndighedsindehavere, med mindre særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste og til den anden forældremyndighedsindehaver samt anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Forpligtelsen skal gælde uanset om forældrene er samboende eller ej, så forældre har lige adgang til at tage del i ansvaret for et fælles barns dagligdag, behov og trivsel.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og efter sit indhold i henhold til relevant sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, skal sende til dem begge.

Den foreslåede ordning indebærer, at digital post med meddelelse om et barns forhold, der er tiltænkt begge forældremyndighedsindehavere, f.eks. meddelelser om barnet fra skole, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sundhedspleje, sygehuse, læger og tandlæge, skal sendes til begge forældremyndighedsindehavere, uanset om de er samboende eller ej. Meddelelser om et barns forhold fra det offentlige skal således matche dagligdagen hos mange familier, hvor forældrerollen og de praktiske opgaver i relation til et barn er et fælles anliggende og ansvar.

Det er således hensigten med forslaget at sikre, at begge forældremyndighedsindehavere har lige mulighed for at følge med i, herunder involvere sig i, deres barns dagligdag, behov og trivsel. De digitale meddelelser, der omfattes af lovforslaget, vil typisk være meddelelser, hvor det hidtil har været lagt til grund, at det har været tilstrækkeligt, at myndigheder sender meddelelse om et barn til en forældremyndighedsindehaver, når begge forældremyndighedsindehavere bor sammen, idet det har været antaget, at forældremyndighedsindehaverne holder hinanden informeret, f.eks. om aktiviteter på barnets skole, opskrivinger til dagtilbud, indkaldelser til tandlæge, sundhedspleje eller behandling på sygehuse m.v. Hvis forældre med fælles forældremyndighed ikke bor sammen, har myndigheden ikke uden videre kunnet antage, at forældrene holder hinanden orienteret. Meddelelse om barnet har derfor hele tiden som udgangspunkt skulle sendes til begge forældremyndighedsindehavere.

En offentlig myndighed m.v. forpligtes således ikke med lovforslaget til at udarbejde eller sende nye skrivelser, foretage nye vurderinger af kommunikationen og oplysningerne til forældremyndighedsindehavere om et barn.

Den foreslåede ordning omfatter alene meddelelser om et barns forhold, der udveksles mellem en offentlig myndighed m.v. og forældremyndighedsindehavere. Ordningen omfatter ikke meddelelse om et barn, der udveksles mellem flere involverede myndigheder.

Meddelelser fra offentlige myndigheder m.v., der har tilknytning til et barn, men som kun eller primært er rettet mod én forældremyndighedsindehaver, og som ikke er tiltænkt begge forældremyndighedsindehavere, er ligeledes ikke omfattet af den foreslåede ordning. Det vil f.eks. være tilfælde, hvor meddelelsen indeholder oplysninger om flere børn, herunder børn, som parterne ikke har fælles forældremyndighed over, eller som indeholder oplysninger om den ene forældremyndighedsindehavers private forhold. Sådanne meddelelser er ikke omfattet af den foreslåede ordning, og det følger af gældende ret, jf. pkt. 2.1., i hvilket omfang myndigheden er forpligtet til at sende den del af meddelelsen, der vedrører et barn, til begge forældremyndighedsindehavere.

Det følger endvidere af ovenstående, at bl.a. tvistsager efter den familieretlige lovgivning, f.eks. om forældremyndighed, samvær, børnebidrag, adoption, barnets navn og værgeomål vedrørende et barn samt andre sager, hvor kun den ene forældremyndighedsindeha-

ver er part, som udgangspunkt ikke vil være omfattet af den foreslåede ordning. I tvistsagerne vil begge parter typisk have mulighed for at varetage deres interesser i sagen, f.eks. gennem forvaltningslovens regler om partshøring, aktindsigt og begrundelse. Begge parter har således som udgangspunkt lige adgang til oplysningerne i sagen om barnets forhold.

Det foreslås, at forpligtelsen til at digital post, der indeholder meddelelse om et barns forhold, sendes til begge forældremyndighedsindehavere, ikke skal gælde, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver samt hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Den foreslåede undtagelse finder anvendelse i de sager, hvor der er et sagligt hensyn til kun at sende information til den ene forældremyndighedsindehaver.

Udgangspunktet for undtagelsen er hensynet til barnets bedste – som fastlagt ved Børnekonventionen – og hensynet til en forældremyndighedsindehavers sikkerhed. Undtagelsesbestemmelsen finder således anvendelse f.eks., hvor meddelelsen indeholder oplysninger, der i den konkrete situation kan skabe unødigt uro om barnet, f.eks. oplysning om, at barnet modtager rådgivning efter forældreansvarsloven eller deltager i børnegruppe i en situation, hvor der er et højt konfliktniveau mellem forældremyndighedsindehaverne. Det kan også være tilfælde, hvor barnet, en eller begge forældremyndighedsindehavere opholder sig på et krisecenter eller har adressebeskyttelse, med mindre myndigheden ved, at den anden forældremyndighedsindehaver er bekendt med opholdet på krisecentret, og at adressebeskyttelsen ikke er etableret i forhold til den anden forældremyndighedsindehaver.

Undtagelsesbestemmelsen finder endvidere også anvendelse i tilfælde, hvor anden lovgivning tilsiger, at den offentlige myndighed kun må kommunikere med den ene forældremyndighedsindehaver, samt når hensyn i anden lovgivning taler for, at den offentlige myndighed alene kommunikerer med den ene forældremyndighedsindehaver. Anden lovgivning, herunder navnlig forvaltningsloven og offentlighedsloven, kan således i den konkrete situation være til hinder for at sende en meddelelse om et barn til begge forældremyndighedsindehavere. Et eksempel på anden lovgivning er f.eks. sager, hvor der er truffet afgørelse om at afbryde samvær og kontakt med en forældremyndighedsindehaver, eller hvor der er truffet afgørelse om at anbringelsesstedet skal anonymiseres f.eks. af hensyn til barnets sikkerhed, efter servicelovens § 71, stk. 3-5.

Endelig foreslås det, at vedkommende minister bemyndiges til efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling at fastsætte regler om, at loven ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne myndigheder, selskaber, institutioner, foreninger, sags typer m.v., som defineret i bestemmelsens stk. 1.

Det forventes, at den foreslåede bestemmelse i stk. 3 navnlig vil finde anvendelse i forhold til offentlige myndigheder m.v., som hovedsageligt sender digital post om et barns forhold, som ikke er rettet mod begge indehavere af forældremyndighed over barnet, eller hvis meddelelser hovedsageligt vil være omfattet af den foreslåede undtagelsesbestemmelse i stk. 2.

De offentlige myndigheders forpligtelse efter den foreslåede bestemmelse i ligestillingsloven omfatter alene de tilfælde, hvor oplysningerne om forældremyndighedens indehaver kan fremfindes i Det Centrale Personregister (CPR), eller den offentlige myndighed m.v. på anden vis er bekendt med, at der er fælles forældremyndighed. I de tilfælde, hvor sådanne oplysninger ikke fremgår af CPR, er offentlige myndigheder således ikke forpligtet efter denne lov til at undersøge, om der er fælles forældremyndighed med henblik på, at digital post sendes til begge forældremyndighedsindehavere. Det vil fra 26. maj 2022 som udgangspunkt være muligt at hente oplysninger om forældremyndighed på alle børn under 18 år i CPR. Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt de registrerede oplysninger om forældremyndighed i CPR er korrekte bør den administrerende myndighed dog søge at afklare dette.

Det bemærkes, at visse borgere er fritaget fra at modtage digital post, jf. § 5 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere, jf. lovbekendtgørelse nr. 801 af 13. juni 2016, som ændret seneste ved lov nr. 503 af 23. maj 2018. I så fald skal offentlige myndigheder sikre sig, at den pågældende i stedet modtager meddelelse om barnet på anden vis, f.eks. med brev. Der vil desuden kunne være forældremyndighedsindehavere, der ikke er omfattet af lov om Digital Post, f.eks. fordi de er bosiddende i udlandet.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse lagt op til at indføre en selvstændig klageadgang til Ligebehandlingsnævnet eller anden klageinstans. Klager over manglende overholdelse af den foreslåede § 4 a kan påklages efter de regler om klageadgang, der gælder for vedkommende myndighed eller institution. Det vil fortsat bestå en klageadgang til Ligebehandlingsnævnet for så vidt angår overtrædelse af ligestillingslovens § 2 om forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling.

Retsvirkningen af manglende udsendelse af meddelelse om et barns forhold til begge forældremyndighedsindehavere i sager, der har karakter af forvaltningsretlige afgørelser, og hvor forældremyndighedsindehaverne indgår som parter, afhænger af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper. Retsvirkningen af manglende udsendelse kan endvidere afhænge af anden særlovgivning. Det er ikke hensigten, at det skal have en selvstændig retsvirkning, såfremt en offentlig myndighed m.v. ved en fejl undlader at sende en meddelelse til den ene forældremyndighedsindehaver.

Alle offentlige myndigheder m.v., der anvender digital post, skal frem mod 2021 omstille deres it-systemer til at anvende den kommende, nye Digital Post-løsning. Fra 26. maj 2022 vil det som udgangspunkt være muligt, at hente oplysninger om forældremyndighed i CPR, for alle børn under 18 år. Børn over 15 år modtager i dag digital post om egne forhold fra det offentlige. Der lægges derfor op til, at den foreslåede lovændring skal træde i kraft i forbindelse med den nye Digital Post-løsning, som forventes implementeret hos myndighederne i 2021. Det er på den baggrund ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, der fastsætter ikrafttrædelsestidspunktet.

3. Ligestillingsmæssige overvejelser

Institut for Menneskerettigheder kom i 2015 med to rapporter om det offentliges kommunikation hhv. "Hvem får posten?" om kommunernes digitale kommunikation til forældre, og "Hvem får posten II?" om sygehusenes digitale kommunikation til forældre. Rapport

om kommunernes digitale kommunikation til forældre, viser, at der er en forskellig praksis i kommunerne. Det fremgår, at det i langt de fleste tilfælde er moren, der modtager information om det fælles barn i relation til f.eks. sundhedspleje (38% mødre mod 7 % fædre), information om pasningstilbud (51% mødre mod 8% fædre), om indskrivning til pasningstilbud (53% mødre mod 11 % fædre), tandlæge (41% mødre mod 17 % fædre). Samtidig viste undersøgelsen, at 85 procent af forældrene er enige eller overvejende enige i, at al information vedrørende børn bør sendes til begge forældre.

Når digital post med meddelelser om et barns forhold alene sendes til mødre, sender det offentlige et signal om, at fædre og mødre ikke er ligestillede forældre, og at mødre er hovedansvarlige for fælles børn f.eks. i forhold til opskrivning til skole og institution, sundhedspleje og tandlæge mv.

Fædres involvering i deres børn er samtidig stigende. En analyse fra november 2018, udarbejdet af Rockwool Fonden viser, at danske fædres tidsforbrug med deres børn er steget med næsten en time om dagen fra 2008 til 2018. Det er dog stadig mødre, der f.eks. oftest tager barns første sygedag, og fædre tager i gennemsnit ca. en tidendedel af den samlede orlov.

Det vurderes, at lovforslaget vil have positive ligestillingsmæssige konsekvenser, da lovforslaget fremmer, at begge forældremyndighedsindehavere får relevante oplysninger om et barn fra det offentlige, og dermed får et bedre grundlag for på lige fod at tage del i ansvaret for et barns trivsel og hverdag.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Alle offentlige myndigheder, der anvender Digital Post, skal frem mod 2021 uanset denne lovændring omstille deres it-systemer til at anvende den kommende, nye Digital Post-løsning. I den forbindelse skal den tekniske opsætning vedrørende forsendelse af post fra myndighederne tilpasses.

Forsendelse af breve i den nye Digital Post-løsning gør det muligt at sende breve til flere modtagere, dog på anden vis end i den nuværende løsning. Fremadrettet skal myndighedens fagsystem selv kunne danne brevene og ligeledes være i stand til at sende breve til flere modtagere via Digital Post-løsningen. Alternativt kan myndighederne danne og sende enkeltstående breve til forældremyndighedsindehaverne via Digital Post-løsningen.

Eventuelle tilpasninger til myndighedernes egne systemer som følge af lovændringen håndteres i forbindelse med den aftalte omstilling. Det forventes ikke at medføre væsentlige yderligere økonomiske konsekvenser. Skulle der mod forventning opstå økonomiske implementeringskonsekvenser vil disse således blive adresseret ved omstillingen til den nye Digital Post-løsning. Det blev i ØA19 aftalt, at udgifter forbundet med omstilling til den nye Digital Post-løsning afholdes decentralt.

Offentlige myndigheder vil ikke med den foreslåede lovændring blive pålagt at udarbejde nye skrivelser til borgerne, foretage nye vurderinger af indholdet heraf eller lignende, men

udelukkende til at skrivelser der vedrører et barns forhold, som er rettet mod begge forældre, og som sendes med digital post, fremover skal sendes til begge forældremyndighedsindehavere fremfor blot til den ene.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at lovforslaget overholder de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

Lovforslaget understøtter en bedre og mere effektiv forvaltning. Med lovforslaget foreslås en pligt for offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som vedrører et barns forhold, at sende til begge indehavere af forældremyndigheden.

Det foreslås, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter det nærmere ikrafttrædelsestidspunkt. Det skyldes, at det er hensigten, at forslaget skal træde i kraft i forlængelse med implementeringen af den nye Digitale Post-løsning, da denne løsning understøtter offentlige myndigheders mulighed for at sende digital post til flere afsendere.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Udkast til lovforslaget har i perioden fra den xxx til den xxx været sendt i høring hos: KL, Danske Regioner, Danske Advokater, Advokatsamfundet, Danske Familieadvokater, Mainstreamingsnetværket, Akademikernes Centralorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, FH, HK, 3F, Kvinfo, Dansk Kvindesamfund, Kvinderådet, Lederne, Institut for Meneskerettigheder, Ligebehandlingsnævnet, Foreningen Far og Forhandlingsfællesskabet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Omstillingen af fagsystemer er omfattet af omstillingen til den nye Digital Post-løsning. Der forventes ikke yderligere økonomiske konsekvenser.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Omstillingen af fagsystemer er omfattet af omstillingen til den nye Digital Post-løsning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der findes ikke i gældende ret en konkret bestemmelse, der pålægger offentlige myndigheder, at digital post med meddelelse om et barns forhold sendes til begge forældremyndighedsindehavere. Der findes således ikke en entydig lovhjemmel til at pålægge offentlige myndigheder m.v., at digital post, der omhandler et barn, og som er rettet mod begge forældremyndighedsindehavere, sendes til begge forældremyndighedsindehavere.

Det følger af den foreslåede § 4 a, stk. 1, at offentlige myndigheder m.v., når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og som efter sit indhold i henhold til relevant sektor lovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, skal sende til dem begge.

Den foreslåede ordning har til hensigt at sikre, at begge indehavere af forældremyndigheden over et barn har lige mulighed for at følge med i, herunder involvere sig i barnets dagligdag og f.eks. de praktiske opgaver i tilknytning hertil.

Med udtrykket offentlige myndigheder m.v. skal forstås de juridiske enheder, der anses som offentlige afsendere af offentlig Digital Post, i den til enhver tid gældende lovgivning om Digital Post, aktuelt skal det forstås i overensstemmelse med Bekendtgørelse 1078 af den 3. oktober 2014 om offentlige afsendere i offentlig Digital Post.

Med udtrykket rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet skal forstås meddelelser, som indeholder oplysninger, hvor det er tiltænkt, at disse skal deles mellem forældremyndighedsindehaverne. Dette omfatter eksempelvis meddelelser vedrørende skole, børneinstitutioner, social- og sundhedsvæsenet, sygehuse, læger og tandlæge.

Forpligtelsen omfatter således meddelelser, hvor den offentlige myndighed m.v. i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaverne bor sammen, hidtil måske har lagt til grund, at det var tilstrækkeligt, at en meddelelse om et barn kun blev sendt til den ene forældre, idet myndigheden har antaget, at forældrene holder hinanden informeret, så længe der ikke sker direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn jf. ligestillingsloven § 2. Hvis forældre med fælles forældremyndighed ikke bor sammen, har myndigheden ikke uden videre kunnet antage, at forældrene holder hinanden orienteret. Meddelelse om barnet har derfor hele tiden som udgangspunkt skulle sendes til begge forældre.

Forpligtelsen omfatter modsat ikke meddelelser om et barn forhold, der udveksles mellem flere involverede myndigheder, eller meddelelser fra offentlige myndigheder m.v., der kun eller primært er rettet mod én forældremyndighedsindehaver, og som ikke er tiltænkt begge forældremyndighedsindehavere. Dette vil f.eks. være tilfælde, hvor meddelelsen indeholder oplysninger om flere børn, herunder børn, som parterne ikke har fælles forældremyndighed over, eller som indeholder oplysninger om den ene forældremyndighedsindehavers private forhold. Som følge af dette vil endvidere bl.a. tvistsager efter den familieretlige lovgivning f.eks. om forældremyndighed, samvær, børnebidrag, adoption, barnets navn og værgemål vedrørende et barn samt andre sager, hvor kun den ene forældremyndighedsindehaver er part, som udgangspunkt ikke være omfattet af den foreslåede ordning.

Den foreslåede bestemmelsen omfatter begge forældremyndighedsindehavere, uanset om disse er samboende eller ej. Offentlige myndigheder m.v. kan således ikke med den begrundelse, at det forventes, at den ene forældremyndighedsindehaver holder den anden orienteret, undlade at sende digital post til begge forældremyndighedsindehavere, selvom de bor sammen.

De offentlige myndigheders forpligtelse efter den foreslåede bestemmelse i ligestillingsloven omfatter alene forældremyndighedsindehavere, hvor oplysningerne kan fremfindes i Det Centrale Personregister (CPR), eller den offentlige myndighed m.v. på anden vis er bekendt med, at der er fælles forældremyndighed. Er en forældre-

myndighedsindehaver ikke er omfattet af lov om Digital Post, f.eks. fordi den pågældende er bosiddende i udlandet, vil offentlige myndigheder ikke efter den foreslåede ordning være forpligtet til at fremsende digital post om barnet.

I de tilfælde, hvor en forældremyndighedsindehaver er fritaget fra at modtage Digital Post, vil det påhvile de offentlige myndigheder at kommunikere med forældremyndighedsindehaverene på anden vis, f.eks. ved almindelig brev. Også i disse tilfælde vil en offentlig myndighed være forpligtet til at sende meddelelser til begge forældremyndighedsindehavere om fælles barn, jf. § 5 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere.

Retsvirkningen af manglende udsendelse til begge forældremyndighedsindehavere i sager, der har karakter af forvaltningsretlige afgørelser, og hvor forældremyndighedsindehaverne indgår som parter, afhænger af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper. Retsvirkningen af manglende udsendelse kan endvidere også afhænge af anden særlovgivning. Det er ikke hensigten, at det skal have en selvstændig retsvirkning, såfremt en offentlig myndighed m.v. ved en fejl undlader at sende en meddelelse til den ene forældremyndighedsindehaver. For så vidt angår klageadgang henvises til afsnit 2.3 i de almindelige bemærkninger.

Efter det foreslåede *stk. 2*, finder *stk. 1* ikke anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste, hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver samt hensyn i anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver.

Undtagelsen finder anvendelse i de tilfælde, hvor der foreligger særlige hensyn, som taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver. Undtagelsen finder ikke anvendelse, når meddelelsen efter sit indhold er rettet mod den ene forældremyndighedsindehaver, da disse tilfælde er uden for bestemmelsens anvendelsesområde, jf. *stk. 1*. *Stk. 2* finder derfor kun anvendelse i tilfælde, hvor myndigheden efter en konkret vurdering kan undlade at sende post til begge forældremyndighedsindehavere.

Udgangspunktet for undtagelsen i *stk. 2* er hensynet til barnets bedste og hensynet til den anden forældremyndighedsindehaver. Eksempler på hensyn til barnet kan være hensyn til barnets sundhed eller udvikling, viden eller formodning om overgreb mod barnet eller den unge, oplysninger, som kan skade barnets sundhed, udvikling og trivsel eller skabe unødigt uro om barnet, f.eks. at barnet modtager rådgivning efter forældreansvarsloven eller deltager i børnegruppe. Endvidere kan undtagelsen omfatte situationer hvor barnet, en eller begge forældremyndighedsindehavere opholder sig på et krisecenter eller har adressebeskyttelse, medmindre myndigheden ved, at den anden forældremyndighedsindehaver er bekendt med opholdet på krisecentret, og adressebeskyttelsen ikke er etableret i forhold til den anden forældremyndighedsindehaver.

Undtagelsesbestemmelsen finder endvidere anvendelse når hensyn i anden lovgivning taler for, at den offentlige myndighed m.v. alene kommunikerer med den ene

forældremyndighedsindehaver. Anden lovgivning, herunder navnlig forvaltningsloven og offentlighedsloven, kan således i den konkrete situation være til hinder for at sende en meddelelse om et barn til begge forældremyndighedsindehavere. Et eksempel på anden lovgivning er f.eks. sager, hvor der er truffet afgørelse om at afbryde samvær og kontakt med en forældremyndighedsindehaver, eller hvor der er truffet afgørelse om at anbringelsesstedet skal anonymiseres f.eks. af hensyn til barnets sikkerhed, efter servicelovens § 71, stk. 3-5.

Ifølge det foreslåede *stk. 3* kan vedkommende minister efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at loven ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne myndigheder, selskaber, institutioner, foreninger, sagstyper m.v., som defineret i bestemmelsens *stk. 1*.

Det forudsættes at bestemmelsen i *stk. 3* navnlig vil finde anvendelse i forhold til offentlige myndigheder m.v., som hovedsageligt sender digital post om et barns forhold, som ikke er rettet mod begge indehavere af forældremyndighed over barnet, eller hvis meddelelser hovedsageligt vil være omfattet af bestemmelsens *stk. 2*.

Til § 2

Det foreslås, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter det nærmere ikrafttrædelsestidspunkt.

Det er hensigten, at den foreslåede lovbestemmelse skal træde i kraft i forlængelse af implementeringen af den nye Digitale Post-løsning, forventeligt i løbet af 2021. Fra 26. maj 2022 vil det som udgangspunkt være muligt, at hente oplysninger om forældremyndighed i CPR, for alle børn under 18 år. Børn over 15 år modtager i dag digital post om egen forhold fra det offentlige. Implementeringsdatoen for den Digitale Post-løsning er ikke på tidspunktet for lovforslaget endeligt fastlagt, og på den baggrund findes det mest hensigtsmæssigt, at ikrafttrædelsestidspunktet for lovbestemmelsen fastsættes på et senere tidspunkt.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Dette svarer til det, der gælder for ligestillingsloven i øvrigt jf. lovens § 31.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende lov</i>	<i>Lovforslaget</i>
§ 4 ---	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1678 af 19. december 2013, som ændret ved lov nr. 487 af 30. april 2019, foretages følgende ændringer:</p> <p>1. Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:</p> <p style="padding-left: 40px;">»§ 4 a. Offentlige myndigheder m.v. skal, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, og efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sende til dem begge, jf. dog stk. 2.</p> <p>Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis særlige hensyn, herunder hensynet til barnets bedste og til den anden forældremyndighedsindehaver samt anden lovgivning, taler for alene at sende posten til den ene forældremyndighedsindehaver.</p>

	<p><i>Stk. 3.</i> Vedkommende minister kan efter forhandling med ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætte regler om, at stk. 1 ikke skal finde anvendelse på nærmere angivne myndigheder, selskaber, institutioner, foreninger, sagstyper m.v., omfattet af stk. 1.«</p>
--	---